

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Галузь знань		05 «Соціальні та поведінкові науки»	Освітній рівень		Перший (бакалаврський)				
Спеціальність		051 «Економіка»	Семестр		3				
Освітньо-професійна програма		«Економіка та бізнес-аналітика»	Тип дисципліни		обов'язкова				
Факультет		Економіки і менеджменту	Кафедра		Економіка підприємства				
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:						Вид контролю
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка		
	5	150	30	-	30	-	90	Екзамен	

ВИКЛАДАЧ

Підгора Єлизавета Олександрівна,
podgora.elis@gmail.com

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства ДДМА.
Досвід роботи – 28 років.
Автор понад 70 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі посібників з ISBN, монографії.
Провідний лектор з дисциплін: «Економіка підприємства», «Економічний аналіз», «Управління потенціалом підприємства», «Стратегія розвитку підприємства».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	1. Теоретичні моделі соціально-економічних процесів. 2. Мікро– та макроекономіка
Освітні компоненти для яких є базовою	1. Економіка праці та соціально-трудова відносина. 2. Економічний аналіз. 3. Потенціал і розвиток підприємства.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми**Інтегральна компетентність (ІК)**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)**Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції**

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	<p>Економіка підприємства – це наука, що вивчає особливості прояву загальних економічних законів розвитку суспільства на підприємстві та раціональне використання обмежених виробничих ресурсів підприємства на основі конкретних форм господарювання, де людина вступає у певні виробничі відносини з природою та іншими людьми з метою реалізації своїх потреб, інтересів та ідеалів.</p> <p>Об'єктом курсу є виробничі відносини й економічні закони та закономірності, що виникають і діють в межах окремих підприємств і враховують особливості виробництва конкретного підприємства.</p> <p>Предмет курсу - діяльність підприємства, методи і способи раціонального поєднання та ефективного використання всіх елементів виробничого процесу з метою щонайкращого їх використання.</p> <p>Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є однією із основних складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка».</p>
Мета	<p>формування системи знань про сутність економіки підприємства, в тому числі сутності підприємства, ресурсного забезпечення, оплати праці, формування собівартості, ціноутворення, фінансово-економічних результатів та ефективності підприємства, а також набуття навичок застосування цих знань у професійній діяльності.</p>

Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль –екзамен (очний, дистанційний формат).
Політика курсу	<p>Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.</p> <p>Політика академічної доброчесності Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема 1. Основи підприємницької діяльності. Підприємство як суб'єкт господарювання. Виробнича й соціальна інфраструктури підприємства. Управління підприємством.	Практичне заняття 1	<i>Заняття 1</i> (практичне заняття). Виробництво продукції. Поняття й обґрунтування виробничої програми підприємства.	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи функціонування підприємств. 2. Організаційно-правові форми підприємств. 3. Функціональні моделі підприємств. 4. Середовище господарювання підприємства. Макросередовище підприємства. Мікросередовище підприємства. 5. Перспективні організаційні структури управління підприємством. 6. Система маркетингу та маркетингової діяльності підприємства. 7. Товарна політика підприємства: сутність і складові. 8. Формування та управління асортиментом товарів. 9. Бренд: поняття, технологія створення та розвитку. 10. Інструменти створення іміджу товару на ринку. 11. Якість і конкурентоспроможність продукції. 12. Прогнозування і планування розвитку підприємства. 13. Напрямки підвищення ефективності використання основних засобів. 14. Поняття інтелектуальної власності. 15. Логістичний підхід в управлінні ресурсами. 16. Матеріальні потік та його різновиди. 17. Матеріально-технічне забезпечення виробництва. 18. Сучасні системи управління матеріальними потоками. 19. Характеристика розвитку техніко-технологічної бази. 20. Фактори зростання продуктивності праці. 21. Кадрова політика й система управління персоналом. 22. Мотивація трудової діяльності. 23. Державна політика оплати праці. 24. Система управління витратами. 25. Чинники і резерви зростання прибутків суб'єктів
Лекція 2	Тема 1. Основи підприємницької діяльності. Підприємство як суб'єкт господарювання. Виробнича й соціальна інфраструктури підприємства. Управління підприємством.	Практичне заняття 2	<i>Заняття 2</i> (практичне заняття). Склад, структура, визначення середньорічної вартості основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів підприємства.		
Лекція 3	Тема 2. Виробництво продукції. Поняття й обґрунтування виробничої програми підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції. Прогнозування й планування діяльності підприємства.	Практичне заняття 3	<i>Заняття 3</i> (практичне заняття). Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.		
Лекція 4	Тема 3. Основні засоби підприємства.	Практичне заняття 4	<i>Заняття 4</i> (практичне заняття). Показники визначення ефективності використання оборотних засобів. Нормування оборотних засобів.		
Лекція 5	Тема 4. Нематеріальні активи підприємства.	Практичне заняття 5	<i>Заняття 5</i> (контрольна робота). За темами 1, 2, 3		
Лекція 6	Тема 5. Оборотні засоби підприємства. Матеріально-технічне забезпечення й виробнича логістика.	Практичне заняття 6	<i>Заняття 6</i> (практичне заняття). Розрахунок чисельності персоналу.		
Лекція 7	Тема 6. Техніко-технологічна база й виробнича потужність підприємства. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва.	Практичне заняття 7	<i>Заняття 7</i> (практичне заняття). Розрахунок показників продуктивності праці.		

Лекція 8	Тема 7. Персонал підприємства. Продуктивність праці.	Практичне заняття 8	<i>Заняття 8 (практичне заняття). Оплата праці. Форми й системи оплати праці працівників.</i>	<p>господарювання (підприємницьких структур).</p> <p>26. Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства (організації).</p> <p>27. Методологічні основи оцінки ефективності реальних інвестицій.</p> <p>28. Методологічні підходи щодо оцінювання фінансових інвестицій.</p> <p>29. Особливості портфельного інвестування на підприємстві.</p> <p>30. Державне регулювання інноваційної діяльності підприємства.</p> <p>31. Методики оцінювання ефективності діяльності підприємства.</p> <p>32. Фактори підвищення ефективності виробництва.</p> <p>33. Теорії розвитку підприємства.</p> <p>34. Методичний інструментарій аналізу процесів розвитку на підприємстві.</p> <p>35. Загальні моделі розвитку сучасних підприємств.</p> <p>36. Процесний підхід до управління підприємством.</p> <p>37. Організаційне забезпечення оптимізації бізнес-процесів.</p> <p>38. Характеристика, принципи та методичні основи трансформації підприємств і об'єднань.</p> <p>39. Реструктуризація бізнесу: особливості, основні форми і види.</p> <p>40. Особливості розробки та реалізації проекту реструктуризації.</p> <p>41. Санація (фінансове оздоровлення) підприємства.</p> <p>42. Економічна безпека підприємства: сутність та передумови формування.</p> <p>43. Методичні підходи до конструювання аналітичних показників оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>44. Управління економічною безпекою підприємства.</p> <p>45. Служба безпеки фірми (підприємства, організації).</p> <p>46. Антикризова діяльність і банкрутство підприємств (організацій).</p>
Лекція 9	Тема 8. Оплата праці. Форми й системи оплати праці робітників. Фонд оплати праці.	Практичне заняття 9	<i>Заняття 9 (контрольна робота). За темами 4, 5</i>	
Лекція 10	Тема 9. Витрати підприємства. Собівартість продукції. Класифікація витрат підприємства. Методи обліку й калькулювання собівартості продукції.	Практичне заняття 10	<i>Заняття 10 (практичне заняття). Складання калькуляції продукції</i>	
Лекція 11	Тема 9. Витрати підприємства. Собівартість продукції. Класифікація витрат підприємства. Методи обліку й калькулювання собівартості продукції.	Практичне заняття 11	<i>Заняття 11 (практичне заняття). Визначення операційних витрат на виробництво.</i>	
Лекція 12	Тема 10. Ціна й ціноутворення на підприємстві	Практичне заняття 12	<i>Заняття 12 (практичне заняття). Ціна й ціноутворення на підприємстві.</i>	
Лекція 13	Тема 11. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	Практичне заняття 13	<i>Заняття 13 (практичне заняття). Розрахунок основних видів прибутку і рентабельності діяльності підприємства.</i>	
Лекція 14	Тема 12. Інвестиційні ресурси підприємства. Інноваційна діяльність підприємства. Ефективність діяльності підприємства.	Практичне заняття 14	<i>Заняття 14 (практичне заняття). Інвестиційні ресурси підприємства. Ефективність діяльності підприємства.</i>	
Лекція 15	Тема 13. Сучасні моделі розвитку підприємства. Бізнес-процеси підприємства. Трансформація та реструктуризація підприємств. Економічна безпека підприємства. Антикризова діяльність підприємства.	Практичне заняття 15	<i>Заняття 15 (контрольна робота). За темами 6, 7, 8</i>	

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття укомплектовано наступним обладнанням: мультимедійне обладнання для презентації, маркерна дошка і екран.

Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=489>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	<p>1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник К. Вид-во «Кондор», 2016. 378 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/ЕП-ПІДРУЧНИК.файл.pdf.</p> <p>2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. К. ЦНЛ, 2010. 488 с.</p> <p>3. Економіка виробничого підприємництва: навчальний посібник. За заг.ред. Й.М.Петровича. К. Знання, 2008. 580 с.</p> <p>4. Економіка підприємства: підручник. За заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко. К. КНЕУ, 2009. 816 с.</p> <p>5. Рекова Н.Ю., Підгора С.О., Ровенська В.В., Рижиков В.С., Латішева О.В., Сर्फорт І.Ю., Гітис Т.П., Смирнова І.І., Касьянюк С.В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Краматорськ: ДДМА, 2021. 248 с. URL: http://www.dgma.donetsk.ua/docs/kafedry/ep/metod-k/Економіка%20підприємства_Підгора_2%20(2).pdf</p> <p>6. Чорна М.В., Кушнір Т.Б., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М., Михайлова О.В. Економіка підприємства: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», ступінь підготовки бакалавр, для денної та заочної форм навчання. Харків. ХДУХТ, 2017. 200 с. URL: http://elib.hduht.edu.ua/handle/123456789/2350.</p> <p>7. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.</p> <p>8. Економіка підприємства [Текст] : підручник /за заг. ред. Л. Г. Липич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 741 с.</p> <p>9. Економіка підприємства: Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. 2-ге вид. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 392 с.</p>	Додаткові джерела	<p>1. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Київ. ЦУЛ, 2012. 304 с.</p> <p>2. Іванова О.А., Пеліхов Є.Ф., Сумець О.М. Економіка сучасного підприємства: навч. посіб. Харків. Вид-во НУА, 2017. 312 с. URL: http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/1718.</p> <p>3. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства. Практикум: навч. посіб. Київ. Кондор, 2012. 600 с.</p> <p>4. Кузнєцова Т.В., Гарнага О.М., Лєсняк О.Ю., Шебуна В.Д. Економіка підприємства: навч. посіб. За заг. ред. Т. В. Кузнєцової. Рівне. НУВГП, 2013. 343 с. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/6165.</p> <p>5. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навч. посібник. К. КНУТД, 2015. 267 с.</p> <p>6. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Суми. Університетська книга, 2012. 863 с.</p> <p>Web-ресурси</p> <p>1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.</p> <p>2. Офіційний сайт законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua.</p>
---------------------------	---	--------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на практичних заняттях	10	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
		75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Реферат (тези доповідей, стаття), як результат самостійної роботи здобувача	10	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
		30 - 54	FX	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	
Модульна контрольна робота № 1,2,3	30+20+30	0 - 29	F	незадовільно Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями															Вид підсумково го семестрово го контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		2	ЕКЗАМЕН
Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Сам. робота	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
Консультації (К)				К			К				К			К		
Поточний контроль	ВК			УО			УО				УО		УО	УО		
Модулі	М1	М1	М1	М1	М1	М1	М1	М1	М1	М2	М2	М2	М2	М2	М2	
Контроль по модулю (КР)					КР1			КР1							КР3	
Контроль самостійної роботи							ЗСР	ЗСР					ЗСР	ЗСР	ЗСР	

ВК – вхідний контроль; УО – поточне усне опитування; КР – письмова контрольна робота; ЗСР – захист самостійної роботи (реферат, тези доповіді, стаття); К – консультація.

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни: <https://docs.google.com/forms/d/1q3sNS5wiGgElaXVcbAPyQJDeDRk7DmQLyxKfGf-A Js4/edit>

Опитування з приводу оцінювання якості організації освітнього середовища:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSciEcttSxrc-bN Ot0uVaXaDHeXOE6Idif2aFnD66IsFH5Ccw/viewform>
<https://forms.gle/fKgZhtAiZxD39dms7>

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні
 Кафедри «Економіка підприємства»
 Протокол № 10 від 25.06.2024
 В.о. завідувача кафедри:

Розробник:

 /Підгора О.О./

Гарант освітньої програми:

 /Підгора О.О./

 /Підгора О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:
 Декан факультету:

 /Мироненко С.В./

«28» червня 2024 р.